

Закарпатський інститут післядипломної педагогічної освіти

2019 - 2020 н.р.

Завдання II етапу учнівської олімпіади

з Економіки

9-10 клас

Тести

(1-20 завдання оцінюються в 1 бал)

1. Визначте поняття «благо».

- а) потреба в чомусь необхідному, суб'єктивне відчуття невивчення певних товарів або послуг;
- б) платоспроможна потреба;
- в) засіб, який може задовольнити потребу;
- г) сума грошей, яку споживач готовий заплатити за товар.

2. Що ілюструє крива виробничих можливостей.

- а) найкращу комбінацію виробництва двох товарів споживчого та виробничого призначення;
- б) обмеженість ресурсів і необмеженість потреб у суспільстві та можливість вибору;
- в) кількість виробничих ресурсів, що існують у суспільстві;
- г) альтернативну комбінацію виробництва товарів за обмеженості ресурсів.

3. Що з наведеного нижче має відношення до постійних витрат:

- а) орендна плата; б) плата за сировину;
- в) плата за електроенергію; г) заробітна плата;

4. Укажіть, яке з наведених тверджень краще за все відображає сутність економічної науки.

- а) розробляє рекомендації, що вживаються безпосередньо в господарській практиці;
- б) описує і вивчає ринкові відносини;
- в) має справу з аналізом й ухваленням рішень задля найкращого задоволення потреб в умовах обмеженості ресурсів;
- г) вивчає різні форми організації підприємництва.

5. За яких умов можна вирішити проблему обмеженості ресурсів.

- а) якщо всі люди будуть економити ресурси;
- б) якщо люди добровільно обмежать свої потреби;
- в) у майбутньому, коли рівень розвитку науки і техніки дозволить істотно збільшити виробництво товарів;
- г) немає вірної відповіді.

6. Чи відносяться гроші до виробничих ресурсів?

- а) так, якщо ці гроші купують капітальні ресурси;
- б) ні, якщо вони не знаходяться на банківському рахунку;
- в) так, але тільки за умови, коли оплачуються товари та послуги;
- г) ні, бо гроші є фінансовим засобом.

7. Яка з перелічених подій позначиться на ціні сиру не так, як інші три.

- а) різко підскочили ціни на корми для великої рогатої худоби;
- б) удої корів підвищилися;
- в) різко збільшилося споживання вершкового масла;
- г) удої корів знизилися.

8. Визначте поняття «споживчі товари».

- а) створені суспільством протягом певного періоду часу;
- б) створені протягом усієї історії існування суспільства;
- в) необхідні для економічного процвітання суспільства;
- г) товари, які можуть споживатися будь-якими споживачами.

9. **Укажіть, що з переліченого нижче є характеристикою ринку монополістичної конкуренції.**
- а) однорідний продукт;
 - б) неоднорідний продукт;
 - в) єдиний покупець на ринку;
 - г) відсутні перешкоди входження на ринок.
10. **Укажіть, що найкраще характеризує гроші.**
- а) засіб, за допомогою якого можна вирішити всі існуючі економічні проблеми;
 - б) загальний еквівалент, за допомогою якого зручно виміряти вартість товарів та послуг;
 - в) джерело збагачення;
 - г) свідоцтво про певний добробут їх володаря.
11. **Визначте альтернативну вартість однієї тонни пшениці за умови, що на одному й тому самому полі можна зібрати врожай: або 400 т буряку, або 100 т пшениці.**
- а) альтернативну вартість точно визначити неможливо, тому що невідомо, скільки посіяно пшениці, а скільки буряку;
 - б) 4 т буряку;
 - в) $\frac{1}{4}$ т буряку;
 - г) альтернативну вартість визначити неможливо, оскільки невідомі ціни.
12. **Що з наведеного не має відношення до постійних витрат:**
- а) орендна плата;
 - б) плата за сировину;
 - в) плата за устаткування;
 - г) заробітна плата керівництва.
13. **Укажіть установи, які належать до інфраструктури ринку.**
- а) товарні та фондові біржі, банки, служби зайнятості, фінансово-кредитні посередники;
 - б) товарні, фондові, валютні біржі та грошові ринки;
 - в) інформаційно-консультативні фірми, аудиторські та податкові установи, товариства захисту прав споживачів;
 - г) усі державні й приватні установи, що беруть участь у діяльності ринку.
 - г) тільки землі як сільськогосподарських угідь.
14. **Який рядок значень граничної корисності ілюструє закон спадної граничної корисності?**
- а) 200, 150, 150, 150;
 - б) 200, 230, 250, 280;
 - в) 200, 300, 400, 500;
 - г) 200, 150, 90, 40.
15. **Щоб опинитися в стані рівноваги, споживач повинен:**
- а) Бути впевненим, що ціни всіх купованих ним товарів пропорційні загальній корисності;
 - б) не купувати недоброякісних товарів;
 - в) розподіляти дохід таким чином, щоб остання гривня, витрачена на придбання будь-якого товару, проносила такий самий приріст корисності, як і гривня, витрачена на купівлю іншого товару;
 - г) бути впевненим, що ціна кожного товару дорівнює граничній корисності грошей.
16. **Якщо зменшення ціни на дорогий товар супроводжується зменшенням величини на нього, то в цьому випадку діє...**
- а) ефект доходу;
 - б) ефект заміщення;
 - в) ефект Гіффена;
 - г) ефект Веблена.
17. **Визначте, що з наведеного нижче є альтернативною вартістю вашого рішення поступити до університету за умов, що навчання безкоштовне.**
- а) заробітна плата, яку б ви отримували, якби не навчалися, а працювали;
 - б) знання, які ви отримаєте, навчаючись в університеті;
 - в) гроші, які вам довелося б заплатити, якби навчання було платним;
 - г) гроші, які ви зможете заробити після закінчення навчання.
18. **Якщо середні загальні витрати фірми спадають, то граничні витрати:**

- а) вищі, ніж середні витрати; б) нижчі, ніж середні витрати;
в) або зростають, або зменшуються; г) залишаються не змінними

19. Виберіть правильне твердження, якщо йдеться про ринок природних ресурсів у чистому вигляді, то мають на увазі купівлю-продаж.

- а) землі як ріллі, як лісової ділянки, як місця видобутку сировини;
б) землі та її надр, повітря, води, лісів та їх дарів
в) тільки корисних копалин (нафти, природного газу, вугілля, залізної руди, руд кольорових металів тощо);

20. Крива байдужості є моделлю бажаного, оскільки:

- а) описує поведінку споживання без врахування його видатків на придбання будь-якого ринкового кошика;
б) описує поведінку споживача з врахуванням його фінансових можливостей;
в) визначає множину наборів товарів, доступних споживачу;
г) правильна відповідь а) і в).

(21-30 завдання оцінюються в 2 бали)

21. Для фірми єдиними змінними витратами є оплата праці робітників, кожен з яких отримує 3000 грн. на місяць. Усі інші витрати є постійними. Середні змінні витрати фірми становлять 200 грн. на місяць. Середньомісячна продуктивність одного робітника дорівнює:

- а) 15 одиниць продукції; б) 20 одиниць продукції;
в) 25 одиниць продукції; г) 30 одиниць продукції.

22. Після заміни червоних цінників, що давали знижку 20%, на зелені цінники, що дають знижку 25%, ціна товару зменшилась на 10 грн. Скільки коштує товар зараз?

- а) 150 грн; б) 160 грн;
в) 200 грн; г) 250 грн;

23. Ефективність графічно може бути зображена:

- а) Тільки крапкою на кривій виробничих можливостей, яка характеризує максимальний об'єм виробництва одного товару при нульовому виробництві іншого товару;
б) Тільки крапкою на кривій виробничих можливостей, яка характеризує виробництво двох товарів в однакових об'ємах;
в) Будь-якою крапкою на кривій виробничих можливостей;
г) Будь-якою крапкою, яка показує комбінацію виробництва двох товарів та можливості збільшення їх об'ємів за тими же ресурсами.

24. Після того як 15 % працівників агропромислового комплексу емігрували, продуктивність праці знизилась на 20 %. За таких обставин зміни випуску продукції становили:

- а) -35%; б) +15%;
в) -32%; г) +4,3%.

25. На одній ділянці городу може бути вирощено 100 кг перцю, або 200 кг огірків, або 300 кг помідорів. Альтернативні витрати вирощування одного кілограма овочів у кілограмі інших овочів постійні. За цих умов на городі може бути вирощена така комбінація овочів:

- а) 60 кг перцю, 80 кг огірків, 5 кг помідорів;
б) 50 кг перцю, 45 кг огірків, 150 кг помідорів
в) 70 кг перцю, 20 кг огірків, 9 кг помідорів;
г) 30 кг перцю, 100 кг огірків, 65 кг помідорів.

26. Фондомісткість продукції визначається:

а) $ФМ = \frac{F}{Q} = \frac{1}{ФВ}$;
 в) $ФМ = \frac{F}{Q} = \frac{1}{100}$;

б) $ФМ = \frac{Q}{F} = \frac{1}{ФВ}$;
 г) $ФМ = ФВ$

27. За якої ціни можна отримати максимальну виручку, якщо початковий попит був заданий функцією $Q_d = 800 - 10p$?
- а) 36; б) 40;
 в) 44; г) 48.
28. Унаслідок підвищення ціни та обсяг продажу автобусних квитків змінилась на 1/5. Це означає, що виручка автобусних парків:
- а) збільшилась на 4%; б) збільшилась на 20 %;
 в) зменшилась на 4 %; г) зменшилась на 20 %.
29. Піраміда потреб Маслоу найкраще ілюструє наступна послідовність.
- а) Потреби в безпеці, потреби в повазі, соціальні потреби, потреби самореалізації, фізіологічні потреби;
 б) Потреби в безпеці, потреби в повазі, потреби самореалізації, соціальні потреби, фізіологічні потреби;
 в) Фізіологічні потреби, потреби в безпеці, потреби в повазі, потреби самореалізації, соціальні потреби;
 г) Фізіологічні потреби, потреби в безпеці, соціальні потреби, потреби в повазі, потреби самореалізації.
30. Магазин виставив на продаж шубу за ціною на 150% вище за оптову ціну. Напередодні новорічних свят магазин знизив ціну на 20%. У березні магазин вимушений був знизити нову ціну ще на 40%, і тільки після цього шуба була продана за ціною 36 тис. грн. При цьому магазин отримав прибуток:
- а) 6000 грн; б) 36 000 грн;
 в) 0 грн; г) 30 000 грн.

Задача 1 (5 балів)

На ринку не обчищені горіхи коштують 1000 г. од. за 1 кг, а обчищені - 3000 г. од. за 1 кг. Які горіхи вигідніше купувати (не враховуючи витрат на обчищення горіхів), якщо в 1 кг не обчищених горіхів у середньому міститься 400 г ядер?

Задача 2 (15 балів)

Настя намагається вирішити, у якій саме комбінації їй краще придбати зошити і ручки на свій дохід, що дорівнює 10 грн. Гранична корисність кожного товару показана в таблиці. Ціна зошита становить 1 грн, ціна ручки становить 2 грн. Визначте величину загальної корисності у комбінації найкращого вибору.

Одиниці товару	Гранична корисність зошита, ютилі	Гранична корисність ручки, ютилі
Перша	10	24
Друга	8	20
Третя	7	18
Четверта	6	16
П'ята	5	12
Шоста	4	6
Сьома	3	4

Творче завдання 1 (15 балів)

Бізнес у кризу міф чи реальність?

Творче завдання 2 (15 балів)

Талліннці, зареєстровані в реєстрі жителів естонської столиці, з 1 січня 2013 року можуть безкоштовно користуватися міським громадським транспортом. Право безкоштовного проїзду поширюється також на всіх учнів віком до 19 років незалежно від місця реєстрації.

У чому може полягати економічна доцільність такої міської політики щодо громадського транспорту?

Загальна кількість 90 балів.

Закарпатський інститут післядипломної педагогічної освіти

2019 - 2020 н.р.

Завдання II етапу учнівської олімпіади

з Економіки

11 клас

Тести

(1-20 завдання оцінюються в 1 бал)

1. **Укажіть, яке з наведених тверджень краще за все відображає сутність економічної науки.**
 - а) розробляє рекомендації, що вживаються безпосередньо в господарській практиці;
 - б) описує і вивчає ринкові відносини;
 - в) має справу з аналізом й ухваленням рішень задля найкращого задоволення потреб в умовах обмеженості ресурсів;
 - г) вивчає різні форми організації підприємництва.
2. **Визначте, що з наведеного нижче є альтернативною вартістю вашого рішення поступити до університету за умов, що навчання безкоштовне.**
 - а) заробітна плата, яку б ви отримували, якби не навчалися, а працювали;
 - б) знання, які ви отримаєте, навчаючись в університеті;
 - в) гроші, які вам довелося б заплатити, якби навчання було платним;
 - г) гроші, які ви зможете заробити після закінчення навчання.
3. **Укажіть, що найкраще характеризує гроші.**
 - а) засіб, за допомогою якого можна вирішити всі існуючі економічні проблеми;
 - б) загальний еквівалент, за допомогою якого зручно виміряти вартість товарів та послуг;
 - в) джерело збагачення;
 - г) свідоцтво про певний добробут їх володаря.
4. **За яких умов можна вирішити проблему обмеженості ресурсів.**
 - а) якщо всі люди будуть економити ресурси;
 - б) якщо люди добровільно обмежать свої потреби;
 - в) у майбутньому, коли рівень розвитку науки і техніки дозволить істотно збільшити виробництво товарів;
 - г) немає вірної відповіді.
5. **Яка з перелічених подій позначиться на ціні сиру не так, як інші три.**
 - а) різко підскочили ціни на корми для великої рогатої худоби;
 - б) удої корів підвищилися;
 - в) різко збільшилося споживання вершкового масла;
 - г) удої корів знизилися.
6. **Укажіть, що з переліченого нижче є характеристикою ринку монополістичної конкуренції.**
 - а) однорідний продукт; б) неоднорідний продукт;
 - в) єдиний покупець на ринку; г) відсутні перешкоди входження на ринок.
7. **Що ілюструє крива виробничих можливостей.**
 - а) найкращу комбінацію виробництва двох товарів споживчого та виробничого призначення;
 - б) обмеженість ресурсів і необмеженість потреб у суспільстві та можливість вибору;
 - в) кількість виробничих ресурсів, що існують у суспільстві;
 - г) альтернативну комбінацію виробництва товарів за обмеженості ресурсів.
8. **Визначте альтернативну вартість однієї тонни пшениці за умови, що на одному й тому самому полі можна зібрати врожай: або 400 т буряку, або 100 т пшениці.**

- а) 15 одиниць продукції;
 - б) 20 одиниць продукції;
 - в) 25 одиниць продукції;
 - г) 30 одиниць продукції.
- 27. Унаслідок підвищення ціни та обсяг продажу автобусних квитків змінилась на 1/5. Це означає, що виручка автобусних парків:**
- а) збільшилась на 4%;
 - б) збільшилась на 20 %;
 - в) зменшилась на 4 %;
 - г) зменшилась на 20 %.
- 28. Фондомісткість продукції визначається:**
- а) $\Phi M = \frac{F}{Q} = \frac{1}{\Phi B}$;
 - б) $\Phi M = \frac{Q}{F} = \frac{1}{\Phi B}$;
 - в) $\Phi M = \frac{F}{Q} = \frac{1}{100}$;
 - г) $\Phi M = \Phi B$
- 29. Піраміда потреб Маслоу найкраще ілюструє наступна послідовність.**
- а) Потреби в безпеці, потреби в повазі, соціальні потреби, потреби самореалізації, фізіологічні потреби;
 - б) Потреби в безпеці, потреби в повазі, потреби самореалізації, соціальні потреби, фізіологічні потреби;
 - в) Фізіологічні потреби, потреби в безпеці, потреби в повазі, потреби самореалізації, соціальні потреби;
 - г) Фізіологічні потреби, потреби в безпеці, соціальні потреби, потреби в повазі, потреби самореалізації.
- 30. Ефективність графічно може бути зображена:**
- а) Тільки крапкою на кривій виробничих можливостей, яка характеризує максимальний об'єм виробництва одного товару при нульовому виробництві іншого товару;
 - б) Тільки крапкою на кривій виробничих можливостей, яка характеризує виробництво двох товарів в однакових об'ємах;
 - в) Будь-якою крапкою на кривій виробничих можливостей;
 - г) Будь-якою крапкою, яка показує комбінацію виробництва двох товарів та можливості збільшення їх об'ємів за тими же ресурсами.

Задача 1 (15 балів)

Визначити ринкову ціну на кількість товару, якщо попит на нього представлено рівнянням $Q_d = 10 - P$; а пропозицію $Q_s = -8 + 2P$. Відповідь підтвердити графічно. Що станеться на ринку, якщо:

- а) держава встановить мінімальну ціну на цей товар, яка становить 5 грн.
- б) виробники будуть продавати товар по 7 грн.

Задача 2.(15 балів)

Підприємець планує організувати підприємство з виробництв продукції. Очікується, що виручка від реалізації одного виробу складе 30 грн. Для виробництва приладів необхідно закупити і встановити обладнання на суму 240 тис. гр.од.(собівартість продукції).

Знайти:

- а) скільки виробів потрібно випускати, щоб покрити початкові витрати;
- б) який мінімальний кредит потрібно взяти, щоб виробництво почало працювати, якщо підприємство буде випускати 20000 виробів на місяць;
- в) як зміняться параметри рівноваги, якщо після започаткування власної справи реальна собівартість продукції склала 28 гр. од.

Творче завдання 1 (15 балів)

В економіці існує прямий зв'язок між ризиком та доходністю.

- 1) Чи реалізується цей зв'язок у малому бізнесі на перших етапах його розвитку?
- 2) Чи не суперечить існування малого бізнесу ефекту масштабу, згідно з яким, чим більший розмір підприємства, тим менші витрати на виробництво одиниці продукції? Яку роль відіграє малий бізнес у національній економіці?

Творче завдання 2 (15 балів)

Економіка України має статус ринкової. Чи означає це, що у ній відсутнє натуральне господарство? Доведіть свою точку зору на конкретних прикладах. Які характерні риси відрізняють натуральне господарство від товарного?

Загальна кількість 110 балів.